

EGYENLŐSÉG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, IV. Váci-utca 11.
hová minden küldemény intézendő.

TÁRSADALMI HETILAP.
SZERKESZTI
BOGDÁNYI MÓR.

Előfizetési feltételek:
Egész évre házhoz küldve 8 frt
Félévre 4 " "
Negyedévre 2 " "
Egyes szám ára 16 kr.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Válasz Orbán Balázs országgyűlési képviselő urnak

Orbán Balázs országgyűlési képviselő a községi törvényjavaslat e heti tárgyalása alkalmából, beszédet tartott, mely beszédért az antiszemita nagyon megdicsérték, sőt Andréanszky báró antiszemita párti képviselő „elvtársának“ is elkeresztelte, azt állítván róla, hogy Orbán képviselő ur titkos antiszemitaságáról most már lehullott a fátyol és hogy Orbán orsz. képviselő ez utolsó beszéde után egészen az antiszemitaké.

Mi, kik Orbán Balázs képviselő urnak elveit ismerjük, tudjuk, hogy ő az antiszemita ezen kétes értékű dicséretére nem igen büszke, már csak azért sem, mert Orbán képviselő urnak ez alkalommal sem volt szándékában Istóczyval egy gyékényen árulni. Amit mondott, nem volt antiszemita színezetű, hanem csak fölületes, mert nem mélyedt bele a tények vizsgálatába s így csak olyan állításokat kockáztatott, melyek merő félreértésből vagy téves információból erednek.

Csak egy állításával foglalkozunk. Azzal t. i. melyet a magyar zsidóság kormánypártiságáról mondott.

Ez az állítás nagyon fontos, mert nem most hangoztatják először és mert ugyanezt a szemrehányást olyan szabadelvű képviselőktől is halottuk, kik a valódi liberalizmus zászlója alatt már évek óta tántoríthatatlanul küzdenek.

Tehát a zsidók kormánypártisága a száalka, mely az ellenzéki képviselők szeméit szúrja.

Igaz, nem tagadhatjuk, hogy a magyar zsidók legnagyobb része kormánypárti. Azt sem tagadhatjuk, hogy míg azelőtt ellenzéki zsidó képviselők is voltak, most pedig ahány zsidófelekezeti képviselő van, az mind a kormánypárt táborába ment át.

Jól tették!

És helyesen cselekedtek a zsidó magyar választók is, hogy a kormánypárt jelöltjeire szavaz-

tak, és helyesen fognak cselekedni, ha ezután is szilárdan megmaradnak azon a párton, mely a jog és a társadalmi rendet fentartani, az élet és vagyon biztonságát megóvni és a polgárok közti békét biztosítani törekedik.

Könnyű Orbán Balázs urnak ellenzékinek lenni; de próbáljon ő csak egy esztendeig a mai viszonyok közt zsidó honpolgárnak felcsapni, majd meglátja, hogy visszatár a kormánypárt ölébe, és lemond minden oppozícióról ő is épp úgy, mint minden zsidó honpolgárnak le kellett mondania, ha csak maga alatt nem akarta elvágni a fát.

De tovább megyünk: A magyar zsidóság természetesen nem is követhetne más zászlót, mint azt, melyet a kormánypárt kitűzött, már csak azért sem, mert egyik párt sem nyújt garanciát arra nézve, hogy a liberalizmust komolyan veszi és ha a kormányrud kezébe kerül, hogy akkor nem fog-e a szabadelvűséggel éppen ellenkező irányban evezni.

Ezt ismételjük egyik pártról sem tudhatni. Mert vannak ugyan minden egyes pártnak liberális elemei de a párt összszelleme még sem liberális és a szabadelvűek hajlandók a reakciónak mindennemű koncessziót csinálni; legeklatásabb példa erre maga Orbán Balázs ur, a ki minden szabadelvűsége mellett beállott a reakció szolgálatába és olyan beszédet mondott, hogy az antiszemita padosorokban szinte újjongva hallgatták.

Hát mikor a magyar zsidóság ezt látja, és tapasztalja, hogy az ellenzék szabadelvűségében megbizni nem lehet, vajjon nem indokolt-e az, hogy inkább oly párttal rokonszenvez, mely az antiszemita követelményeinek soha sem engedhet?

Ha ezt Orbán Balázs bűnnek tekinti, akkor bűn az is, ha valaki meggyőződésből hábarékpárti vagy függetlenségi párti lesz. Mert mi indítja az embert a politikai pártállás megválasztásánál? Nézetünk szerint első sorban az a feltevés, hogy csak annak a pártnak zászlaja alatt juthat a nemzet a jólét és felvirágzás határához. Orbán Balázs ur

azt hiszi, hogy csak az ő elvei mellett lehet odáig jutni, a zsidó magyarok pedig meg vannak győződve hogy csak a szabadelvűség politikája nyújt garanciát e czélok elérésére. Ime ezért ül Orbán Balázs ur a baloldalon, mi pedig a jobb oldalra mentünk át.

Ha Orbán Balázs urnak vagy bárki másnak sikerülne bennünket meggyőzni arról, hogy a haza és a polgárok jóléte más uton biztosabban érhető el, és ha továbbá biztosíthatna bennünket arról, hogy az ő pártján kénytelenek nem leszünk antiszemitékkel egy padon, egy zászló alatt lenni, akkor talán akadni fog köztünk, zsidó magyarok közt, ismét számos választó, a ki a függetlenségi párthoz csatlakozik és hűen fogja szolgálni azokat az elveket, melyeket ez a párt tett magáévá. De a meddig e párton Orbán Balázs képviselő ur olyan beszédeket tart, melyek annyira távol vannak a liberalizmustól, mint a függetlenségi párt a kormánypárttól, addig engedje meg, hogy mi sem közeledjünk pártjához, mert mi rendíthetetlen hivei vagyunk a szabadelvűségnek!

Dr. G.

Istóczy törvényjavaslata.

Istóczy törvényjavaslatának indoklására sem kellett soká várni, megkaptuk elég korán. Jeles munka, a miből kettőt azonnal megtanulhatunk.

Az első az, hogy mennyire igazunk volt multkori cikkünkben, midőn azt mondtuk, hogy e

javaslat, ha törvényerőre emelkednék is, nem oda sujtana, a hova akar, hanem oda, a hova nem akar. Sajtana a nagybirtokosokat, a nagy termelőket, a papságot és a főnemességet; ellenben a zsidóságnak nem ártana, és nem még különösen a börzének sem, a mely eddig is nagyobb adót fizet, mint a mint Istóczy javasolja, Pedig e mellett nagyon fontos tényező az, hogy a börzei ügyletek megadóztatása teljes mértékben birja a többi indirect adó természetét, azaz áthárítható. Már pedig ez esetben mit gondol Istóczy, ki inná meg a levét ennek az adónak, a zsidó-e, vagy az a termelő és birtokos, a ki midőn gabonáját vagy értékpapirjait el akarja adni, vagy ilyeket venni akar, még azzal is kénytelen számolni, hogy a transactio külön adóba kerül és így ha elád, kénytelen olcsóbban venni, ha vesz kénytelen drágábban venni, mert az a közvetítő nemcsak hogy nem fedezi maga a sajátjából a transactio, az adás-vevés, a kötés adóját, de inkább fáradságát díjaztatni, a kötésnél keresni akar.

A másik, a mit az indokolásból megtanulunk, az hogy az antiszemiták gyűléte nem kisebbedik és így már ez okból határozottan perhorreskálni kell a javaslat elfogadását.

Lehetséges, hogy az állam gondol egyet, és a most Istóczy által javasolt adót be fogja hozni. Elvből a zsidóságnak nincs oka ez adó ellen csak egyetlen szót is emelni. Ez a zsidóságot nem érdekli, nem fogja érdekélni a zsidóságnak még azt a kicsi részét sem, mely állandó börze látogató. Ha az állam ily formán is akarja szaporítani az állami

T Á R C Z A.

A siami zsidók.

— Az Egyenlőség tárczája. —

A siami királyság azon országok közé tartozott, melyet a zsidók egész az utolsó időkig kerültek, mert a lakosok nyelve és hitvallása a bevándorlókat vissza riasztotta. Siam lakosai tudvalevőleg fanatikus hívői a budhaismusnak és a legmagasabb isteni fogalom symbolául egy fehér elefántot imádnak. A nyelv pedig az indiai és chinai nyelvekből összeállított zagyvalék, mely semmi rokonságban nem áll a szemitikus nyelvekkel. Az ázsiai zsidók tehát a Gangesen túl le nem telepedhettek, hanem maradtak Indiában, a hol a ket szemitikus nyelv: az arab és persa is nagyon el van terjedve. A nyelvi különbségek e világrészben pedig igen meggátolják a vándorlásokat ugyanannyira, hogy a zsidóknak sincsen kedvük egyes nyelvre teljesen idegen országban letelepedni. S innen van, hogy még körülbelül 40 esztendő előtt Kalkutta volt az utolsó zsidó hitközsége Dél- és Keletázsianak. Igaz, hogy most már Hongkongban, és Jokohamában is vannak zsidó hitközségek, de ezeket

csak az utóbbi években és pedig többnyire angol, német, orosz és amerikai zsidók alapították. Nemrég — körülbelül 15—20 év előtt Siamba is vándoroltak zsidók, de nem azzal a szándékkal, hogy ott maradnak, hanem hogy üzleteik lebonyolítása után az országot ismét elhagyják. Itt halt meg körülbelül három évvel ezelőtt egy Goldmann nevű galicziai zsidó, a ki hosszú és kalandos vándorlások után végre Siamba is eljutott, a hol óriási kincseket szerezve azt ismét elhagyni készült, midőn a halál elérte. Siam királya Chalankoran egy európai műveltségű, előkelő gondolkodású fejedelm, a ki az embereket tehetségeik és jellemük szerint, nem pedig felekezetiük szerint ítéli meg. Fölvilágosultságának azzal adta a legeklatantsabb bizonyítékát, hogy egy bécsi kereskedőt Schönbergert, nevezett ki konzulának.

Elfogulatlansága azonban nemcsak ez esetben tünt ki, hanem sokkal nagyobb mértékben bizonyult be a legújabb időben, midőn a Malacca szigetén levő aranybányák kiaknázási jogát egy zsidóra, Angelo Luzatira, ruházta. Angelo Luzati olasz származású zsidó, aki Asztiban született és mérnök volt. Mult évi február havában Luzati Siam fővárosában Bangkokba ment és az ottani angol követnek átnyújtá az indiai alkirály, Lord Dufferin

jövedelmeket, ám tegye, de — ne Istóczy javaslata alkalmából.

Csak egy pillanat a javaslat indokolására és erősen szembeötlik az a végtelenségig terjedő, eget és poklot ostromolni kívánó gyűlölet, a melylyel a zsidókat rontani akarja. Ez sem árt ugyan a zsidóknak ma már, de nem lehet szemet hunyni a következmények előtt, ha a börzeadó Istóczy javaslata alkalmából fogadják el. Vajjon nem fog-e odaállni, és teljes önérzettel odaállni a nép elé és nem fog-e minden antisemita a mellére verni ököllel: ime! ma már oly hatalmasak vagyunk, hogy a kormányt kényszeríteni bírjuk oly törvényjavaslat elfogadására, mely csak a zsidót sújtja! ime, a kormány is belátta már, hogy a zsidóság veszedelmes elem az országban, hogy a zsidóságot minden a törvény előtt plausibilis eszközzel nyomni, szorítani kell!

És megáll-e itt a dicsekvés? Nem fog-e tovább is menni, és olyan magyarázatokat tűzni a kormány engedékenységéhez, melyek nemcsak a zsidók, hanem az ország és a kormány ellen irányulnának és a legnagyobb zavart előidézhethetnek?

Annak az értelmetlen tömegnek ez nem csak érthető okoskodás, de azt jogosnak is találja. Nem követelhetünk a néptömegetől akkora intelligenciát, hogy e helyzet ferdeségét azonnal belássa, hisz még a vezetőktől is alig lehetne ezt követelni. Igen, egyetlen egy lépés, melyből az antisemiták az ő nézeteik és gyűlöletük helyességét, a kormány részéről való helybenhagyását képesek kierőszakolni, egyetlen egy lépés elég arra, hogy a három év előtti gyalázatos-

ságok ismétlődjenek, elég arra is, hogy a kormány ereje, az állam hatalma nyugözve legyen.

Valóban szomorú perspectiva, de nem lehet letagadni azt, hogy nagyon is valószínű, és ebben áll a veszedelme Istóczy sakhuzásának. És a kormány, annak pártja még nem nyilatkozott. Történt ugyan jelzés, hogy a kormány kimondani kívánja azt, hogy magát az eszmét megfontolandónak tartja, de most tárgyalatni nem akarja, az indokolást pedig perhorreskálja. Nincs okunk azt hinni, hogy a jelzés nem helyes, de megelégedve nem lehetünk vele. Nem a bevallott cél, de a kerülő uton elérni akart eredménynek világosnak kell lenni mindenki előtt. Nem a börzének megrendszabályozása vagy megterhelése a fő, hanem az erkölcsi diadal, a mit ki akarnak az antiszemiták vivni, a mivel azután ne csak dicsekedhessenek, hanem széthassák és lánggra lobbanthassák azokat a szenvedélyeket, a melyek már is annyi bajt, annyi szégyent okoztak. Ennek az erkölcsi diadalnak kell utját állani és ezt várjuk a kormánytól, midőn a javaslatot elutasítja magától.

Hogy minő formában teszi, az közönyös dolog, de ezt kell tennie, mert csakis ezáltal lesz lerántva az antiszemiták működéséről a lepel, mert csakis ezáltal van csirájában elfojtva a származható, az előre kiszámított baj. Ezt kérjük, ezt követeljük a kormánytól, annak pártjától, az egész törvényhozástól. —i.

A két lefolyt hét.

A lefolyt két hét egészen a közigazgatásé volt. Két héttel előbb az ugynvezett főispáni törvényt alkották meg,

ajanló levelét. Luzati ekkor Siamban, de főleg a Malacca félszigeten geologiai tanulmányokat akart végezni, mert ez ország aranytartalmu talajáról igen sokat hallott. Luzati Bangkokban tartzkodása alatt csakhamar megnyeré az ottani európai gyarmat tagjainak rokonszenvét úgy, hogy rövid tartózkodás után, már a legelőbbkelőbb körökkel is megismerkedett. Végül a király audiencián fogadta őt és annyira megkedvelte, hogy minden kérelmét teljesíté.

Különös pártfogásban részesült a siami külügyminiszternél, Chrom Mon Deva Mongtze hercegnél, aki épp úgy mint fejedelme alapos európai műveltséggel rendelkezik.

Luzati kieszközölte nála, hogy a miniszter mult évi május havában egy teljesen felszerelt gőzhajót és egy siami államhivatalnokot bocsátott a mérnök rendelkezésére, hogy utját a Malacca fél sziget felé megkezdje és hogy minél háborítlanabbul tehesse meg vizsgálódásait az ottani aerarius aranybányákban. Luzati el is indult és a félszigeten való hosszabb tartózkodás után visszatért Bangkokba, a hol tapasztalatait egy memorandumban foglalta össze, melyet a miniszternek átnyújtott. Ez pedig siettet a jelentést királynak előterjeszteni, a ki az okmányok siam

nyelvre való fordítását, kinyomatását és az ország lakosai közt való szétoztását rendelte el.

Luzati azonban nemcsak nagy erkölcsi hanem anyagi kitüntetésben is részesült. A király ugyanis munkadíj fejében egy tíz mfd hosszú és négy mérföld széles darab földet adományozott neki. Ez óriási földbirtok Siam egyik legtermékenyebb vidékén (Bangtaphenben) van. De aranybányák is vannak itt, melyeket az új birtokos nemrég felfedezett. A Bangkokban lakó siami és külföldi vállalkozók mult év október havában már 50.000 livre sterlinget tettek össze Luzati tervezetének kivitelére vagyis a malaccai aranybányák kiaknázására.

Luzati ismét visszatért Olaszországba, hogy ott pénzerőkkel szövetségbe léphessen a nagy vállalat keresztül vitelére. A Bangkokban megjelenő „Siam Weekly Advertiser“ a királynak Luzati részére engedélyezett bányászati koncessziót az 1885. év egyik legnagyobb eseményének tartja. Az olasz lapok szintén sokat foglalkoznak ez eseménnyel, és nem tudjuk eléggé dicsérni honfitársuk zsenialitását, a ki ilyen nehéz feladatot oly ügyesen tudott megoldani. —o.

e héten pedig a községi törvényjavaslatot fogadták el s így két új reformmal gyarapodott a magyar adminisztráció, melyre azonban a két új törvényt sem lesz átalakító hatással.

Magyarország közigazgatása rossz mindenütt, sok helyütt botrányos. Mindenek fölött egyenlőtlen, mert mindenik megye másként adminisztrál s ez ezentul is így marad. A milyen az alispán, a minők a szolgabírák s főleg a falusi jegyzők milyenek: attól függ a közigazgatás jósága vagy rosszasága a népre nézve, melyet nem törvények kormányoznak és nem a miniszterek, hanem azok az emberek, kik fölött a hatalmat közvetlen gyakorolják. Ezek tetszésétől függ minden. Ha jó az alispán, szorgalmas a szolgabíró és becsületes a jegyző, az állapotok türehetők, ellenkező esetben a rendetlenség, basáskodás, zsarolás és sikkasztás vannak napirenden, de senki mukkani sem mer és a visszaélések századrésze sem kerül napfényre, s ha valaki jelentést tesz, legtöbbször kiegyenlítik. Sok megye tud erről mesét Nyitrától Krassóig.

Ez onnét van, hogy az adminisztráció hazánkban nem rendszer, hanem a személyekre van fektetve. Szervezett közigazgatás mellett az államgép dolgozik és a hivatalnok szolgál, szervezetlen állapotban a hivatalnok úr, a ki parancsol s az állam munkája akadozik, a polgár pedig jog és akarat nélküli objectum, mely ha hozzá még zsidó is, a hivatalnok úr még szóba se áll vele.

Pedig örökösen a közigazgatást reformáljuk. Hányszor foldoztuk 1867 óta? De hát azért még sem javult az adminisztráció.

A legujabb törvény a főispánokkal akarja a közigazgatást jóvá tenni; talán sikerül. Főleg, ha a főispánok feladataikat komolyan veszik és ha a jogegyenlőség elveit szem előtt fogják tartani.

De hogy a kormány ezt a szellemet a főispáni intézménybe beoltsa, ahoz okvetlen szükséges, hogy maga is a jogegyenlőség szellemétől áthatva legyen. Szükséges volna, hogy a főispáni titkárok közé zsidó felekezetűeket nevezzen ki.

Az most már nem lehet akadály, hogy a zsidó magyarok közt a kellő kvalifikációval bíró embert találni nem lehet.

Vannak zsidó felekezetű ügyvédek, a kik nemcsak a jogi, hanem a közigazgatási szakirodalomban hírnévre szert tettek. A jogegyenlőség elve parancsolólag követeli, hogy ide zsidófelekezetűt is kinevezzenek, mert különben ez a két új törvény is csak irott malaszt marad. Az állam hivatalnoknak, hogy feladatait a nemzet valódi érdekeinek megfelelőleg teljesíthesse, okvetlen szükséges, hogy a polgárok közt különbséget ne tegyen és hogy az igazságot egyenlő mértékben mérje kereszténynek, zsidónak egyaránt. De hogy ezt tehesse, felebbvalójának példával kell előmennie.

A kinevezéseknél a kormánynak nem szabad különbséget tenni a zsidó és nem zsidó közt, mert ezzel az eljárással a kinevezettekben ez osztályirigység és a rangkülönbség demonát idézi fel.

Vagy képzelhető jó közigazgatás, mikor a hivatalnok tudja, hogy maga a kormány is különbséget tesz emberek között?

Ismételjük tehát, hogy nemcsak a méltányosság, de fontos állami szempontok teszik kívánatosá, hogy a kormány a legközelebbi kinevezéseknél, zsidók folyamodványait is figyelemre méltassa. B—i.

Hitközségi mizeriák.

A következő sorokat vesszük:

Tekintetes szerkesztőség! Engedje meg hogy visszatérjek egy themára, mely elég gyakran volt már becses lapjában is megbeszélve, de a mely olyan természetű, hogy arról sokat lehet ugyan mondani, de eleget soha. Értem alatta a mi sajátos hitközségi viszonyainkat, melyek, ha így maradnak tovább is, akkor nagy kárára lesznek nemcsak a magyar zsidóság culturalis, de felekezeti fejlődésének is.

Most a legszükeblübb zsarnoksággal uraskodik két iroda a magyar zsidóság felett, melynek az a rendeltetést, hogy csak fizessen és hallgasson. Az a szegény vidéki zsidó eléggé meg van terhelve mindentéle adóval, de egyetlen egy sem olyan vexaló, mint a hitközségi adó, melyet némely helyen a tagokra rónak.

Tudok én egy hitközséget, ahol az ottani elnök akként sarcolja meg a hitközségi tagokat, a hogy neki tetszik, Ki rója ez adót és ha az illető magasnak találja és kifogást emel, egyszerűen azt felelik neki, hogy akkor tessék más községbe menni.

Az elkeseredés némely helyen már olyan nagy, hogy az illetők a hitközség kötelékéből kilépni voltak kénytelenek és hogy egyszer mindenkorra meneküljenek az eféle zsarolások elől, új hitközségeket alapítottak. Így fordult elő minap egy a fővárostól nem messze fekvő zsidó hitközségben, hogy két hitközségi tag, a kik azelőtt neologok voltak, hogy az ottani elnök önkénytes adókivetési zsarnokoskodásai elől meneküljenek, új és pedig orthodox hitközséget alapítottak. Ismét másutt, orthodoxok léptek ki a hitközség kötelékéből, hogy neolog hitközséget alakítsanak csupán azért, mert más mód arra nézve, hogy e szekatúrák alul megszabadulhassanak, egyáltalában nem is kínálkozik.

Ezek a visszasságok a zsidóság belbékéjét már annyira megzavarták, hogy alig van zsidó hitközség Magyarországon, a hol ilyen különvált községekre nem akadnánk.

Az irodák nem tesznek semmit. Ha panaszkodnak nekik, akkor mindig annak adnak igazat, a kivel éppen dolguk van. De mihelyt beteszik az irodák ajtaját, marad megint minden a réginél.

Mit lehet ily körülmények közt várni? A magyar zsidóság mai nap épp e sajátos viszonyok miatt egyöntetű eljárásra képtelen. Csak a vallás és közoktatásügyi miniszter tehetne valamit, ha a lelkiismeretes tanácsokra, nem pedig az iroda főnökök sugalmazására hallgatna.

R. S.

H I R E K.

— **A németujvári kerületben**, mely Greff József országgyűlési képviselő lemondása folytán megüresedett, legközelebb új képviselőválasztás lesz. Greff a függetlenségi párthoz tartozott és e szerint a nevezett pártnak a kerületben igen sok híve van, és így a pártkör Pázmándy Dénest bizta meg a szervezési munkálatokkal, a kinek azonban minden erőfeszítése daczára sincs a sikerre kilátása, mert az antiszemita hada erősen korteskedik ellene. Az antiszemita párt jelöltje Tamássy József azzal ámitja a választó polgárokat, hogy ő antiszemita függetlenségi és így egy lófejjel meghaladja a Pázmándy programját, a ki csak függetlenségi. A kormánypárt eddig nem állított fel jelöltet, de valószínű, hogy nem engedi az antiszemita ölébe hullni ezt a mandatumot is, miként a zalaegerszegi engedte. Azt, hogy e kerület antiszemita képviselőt küldjön a parlamentbe minden áron meg kell akadályozni, mert nem lehet tünni, hogy az antiszemita banda eféle győzelmekből újabb erőt és bátoritást merítsen. A zalaegerszegi választás óta már ugy sem lehet birni ezekkel a hazafiság mentéjével burkolozó petrolőrökkel. Mindennap lármáznak és minden alkalommal hangoztatják azokat az eszméket, melyek a honpolgárok békés együttlétének megzavazására irányulnak. A képviselőház tárgyalásai már már oly benyomást idéznek elő, mintha az egész törvényhozás az antiszemita párt nyomása alatt állana. Ennek így nem szabad tovább maradni. Vagy megtörni az antiszemita erejét vagy lemondani az államrend biztosításáról. Tertium non datur!

Brooser Károlyról a leplezett katonaszabadító konzorcium főnökéről, az antiszemita sajtó — élén a Függetlenség című szennylappal, azt írta, hogy kikeresztelt zsidó. Az antiszemita sajtónak ez újabb hazugsága nyilván csak azzal a célzattal kürtöltetett ki, hogy ez alkalommal is izgathasson a zsidók ellen. E gaz inszinuációval szemben kijelentjük, hogy Brooser Károly a katonaszabadító konzorcium főnöke nemcsak hogy maga zsidó nem volt, de elődjei sem voltak zsidók. Brooser egy előkelő protestáns porosz család ivadéka, mely e század elején vetődött Magyarországra. Brooser Károly eleinte bankhivatalnok volt Budapesten és miután elbocsátották, maga fogott különféle bankok és biztosító társulatok gründolásához. Mindehez azonban nekünk semmi közünk és csak azért említettük, hogy ennek kapcsán a leghatározottabban visszautasítsuk az antiszemita lapok ama hazugságát, mely szerint Brooser kikeresztelt zsidó.

— **Magyar nemességet** kapott e héten két pécsi zsidó felekezetű nagykereskedő. Az egyik kitüntetett neve Engel Adolf, kinek évtizedeken át folytatott nagy szabású ipar- és kereskedelmi vállalatai nagymértékben járultak hozzá Pécs városának felvirágzásához. Nagy és közhasznú vállalatai folytán nemcsak a város, hanem a messze vidék egyik legnagyobb jóltevője lett. A másik kitüntetett Schapringer Joachim szintén egyike a város legelőkelőbb polgárainak, kinek neve min-

denütt tündökölt, a hol a közjóért áldozni kellett. Schapringer legelső volt, aki Pécs városában banküzletet nyitott.

— **Orbán Balázs beszédének** azon része, melyre cikkünkben hivatkoztunk következőleg hangzik: „Az antiszemitizmust, ha Istóczy képviselő társam hangoztatta is de ezek az északról beözönlő kaftánosok teremtették meg; az azok elleni ellenszenv táplálja és kiterjeszti azok irányában is, akik hajlamont mutatnak a magyar nemzethez való őszinte ragaszkodásra (Ugy van! szélső balfelől.) Más irányban táplálékot nyer a zsidóság kizárólagos kormánypártiasságában is, mert ha a magyar nemzetnek a kormány nem kell, a nemzet zöme a mi elveinket vallja magának az az 1884-iki hagyományokkal és szent eszméikkel táplálja lelkét, az a haza függetlenségeért lelkesül és buzgólkodik. A zsidóság kormánypártisága nem észszerű, nem tapintatos eljárás, mert a gyűlöletnek egy része, a mit a kormány mindenhol megteremt: szövetségeseire a zsidókra is átszarmazik, és a magyar nemzettel meghasonlásba hozza, a neheztelésnek és ellenszenvnek érzetét összehalmozza. Pedig nem tanácsos a nemzettel és annak aspirációival ily homlokegyenest ellentétben helyezkedni, annak haragját így folytonosan ingerelni és kihívni, mert a kormányok mulandók; azok mennek, jönnek. váltakoznak még ha oly erőszakosak is, elfujja a népharag egy lehellete, az események hatalma. Az itt levő zsidók igyekezzenek magyarok és jó hazafiak lenni, ennek fő akadályát, a muszka zsidók beözönlését saját érdekükben is meggátolni igyekezzenek, mert igaz, hogy hazánk népeességi viszonyai tért engednek a betelepülésekre, földmivelésünk még sok akarnak adhat foglalkozást, ámde nekünk nem kereskedőkre, hanem oly földmivelő népeességre van szükségünk, mely a földhöz és nemzetünkhöz köti magát s ez országot őszintén elfogadja hazájául (Ugy van! a bal-és szélsőbal némely padjain.) A muszkazsidók beözönlését tehát törvényes intézkedésekkel kell meggátolni, ha azt nem akarjuk, hogy az el ne mérgeitse a bajt. Ily intézkedésnek pedig itt látnám helyét, a hol a községekbe való megtelepülés feltételei szabotnak meg.

— **Polónyi Géza képviselőjelölt** A németujvári képviselő választás ügyében mai napon a következő levelet vettük: „Az itteni függetlenségi párt a központból érkezet ajánlat folytán Polónyi Géza volt országgyűlési képviselőt kiáltotta ki képviselő jelöltül. Polónyi Géza le is utazott már a nevezett választó kerületbe és vele együtt oda ment a függetlenségi párt néhány tagja, kik e héten járják be a kerületet, hogy a közönséget az antiszemita bujtogatások és ámitások felől tájékoztassák. Mi örvendetes tudomásul vesszük Polónyi Géza urnak eme kandidációját, mert tudjuk, hogy ő az ottani antiszemita korteskedés népbolondító, alakjai arczáról lefogja rántani az álcát. A kerület zsidó felekezetű választóit pedig kérve figyelmeztetjük, hogy tőlük kitelhetőleg támogassák Polónyit, a ki a szabadelvűséget, a jogegyenlőséget diadalra

ÉRTESÍTÉS a husvéti kiállításról. A legdiszesebb husvéti

TOJÁSOK

egész új kiállításuk **10 krtól 30 frtig** rendkívül nagy választékban. Hasonló husvéti **tojás-töltelékek** hölgyek és gyermekek számára. **Pompás meglepetéstartyák az anyira szokásba jött husvéti öntözéshez** részint 18-tól gyengéd, vagy kedvelendő természetűek.

- Tojás** színes — 10 krtól 1.30-ig, virágfestéssel 20 krtól 2.40 krig.
- Tojás** színes fonatú 35 krtól 5.40 krig.
- Tojás** arccal 50 krtól 1.50 krig.
- Tojás** peluche, atlasz vagy selyemmel 85 krtól 2.75 krig.
- Tojás** dominóval 5 krtól 1 frtig, koczkával 35 kr. földgömbbel 1 frt, gyűszűvel 35.
- Tojás** varró- vagy író-készlettel 1.60, takarékperselylyel 75 kr.
- Tojás** cs. dakiggy. val 35 kr, zsebórával 1.60, himzés mintával 80 kr.
- Tojás** babával 1.20 tól 2 50-ig, gyermekjátékkal 1.40, 2 75, 5 frtig
- Tojás** himzett és festett selyemmel 1.75-től 10-frtig. porcellánból 30 krtól 75 krig,

- Tojás** peluchéból kis csibécsekkel 2 frtől 12 frtig.
- Tojás** csinos porcellán figurákkal 1 frt-től 12 frtig,
- Tojás** színes üvegből, bronz állvánnyal 1-től 7 frtig.
- Tojás** flacon al, a legfin. kivitelben 8-tól 12 frtig.
- Tojás** fantasztikus alakban, u. m taliga, kocsi, fés ek. szán, kosár, bölcso stb. stb. 25 frtig.

Mind nyíló.

Brünni kelméket
elegáns

tavaszi öltözetre

3.20 métert, azaz 4 bécsi rőföt kitevő szelvényekben 4 frt 80 krért igen finom, 7 frt 10 krért legfinomabb, 10 frt 50 krért legeslegfinomabb

valódi gyapjuszövetből

szállít az összeg postautánvétele mellett a hiteles és szilárdnak ismert

Siegel-Imhof

Tuchfabriks Niederlage

BRÜNNEN.

Nyilatkozat: A fönnebbi cég, hála szilárdságának a vevők részéről nagy bizalomnak örvend. Ezt bizonyítja, hogy a Siegel-Imhof cég minta nélküli megrendeléseknél is kevés pénzért valóban a legjobb árut szállítja.

De miután szédelő cégek Brünni áruk köpenye alatt garázdálkodnak, a fönnebbi cég ennek ellenében kívánatra mintákat is küld,

ingyen és bérmentve.

FECSEKENDŐ
folyton tölthető gomblyukibolya 40 kr.

FECSEKENDŐ tölthető ibolyacsokor —.60, 1.—

FECSEKENDŐ tölthető porcellánrózsa 1.—, ibolya —.85.

FECSEKENDŐ tölthető gummiszivar —.60, revolver —.70.

FECSEKENDŐ nyakkendő 1.20, zsebóra 1.30.

FECSEKENDŐ tréfás alak Új! 1.—

FECSEKENDŐ szivarozó emberke Új! —.85.

FECSEKENDŐ bohóc cukorkaszákkal Új! —.70.

FECSEKENDŐ tölthető elegáns séta-bot Új! 2.50, 3.75, 4.—, 4.50, 5.—, 6.—.

FECSEKENDŐ gyűrű a legjobb fajta —.30.

FECSEKENDŐ szivar finom illatszerrel töltve 3.—.

FECSEKENDŐ ilaconok finom illatszerrel töltve .35, —.60.

Tartalék-illatszer
— .50, 1.—, 1.20, 2.—.

Ezenkívül még sokféle husvéti különlegesség, melyek használatával csak a vevő ismeretük meg, kaphatók

KERTÉSZ TÓDOR-nál **BUDAPEST,**
Dorottya-utca 1. szám.
Kisbéli meg. nd l-se id jén való beküld. sét k. em. Képes árjegyzék mellékeltek.

Az

EQUITABLE

életbiztosító-társaság New-Yorkban

alapított 1850-ben.

Biztosítási tőke 1884. decz. 31-én	788,993.384 o. é. frt.
a társaság vagyona „ „ „	148,312.910 o. é. frt.
nyeremény tartalék „ „ „	26,733,223 o. é. frt.
az 1884-ben kötött új biztosítások	
összege	316,436.495 o. é. frt.

az egész nyeremény a biztosítottak közt osztatik szét

Minden kötvény három év múlva megtámat-hatlanná válik.

Magyarországra vezérképviselőség

Budapest, VI., Andrassy-ut 12. sz.

Kincsem-sorsjegy

1 ft 11 sorsjegy 10 ft

csak

Főnyeremény készpénzben

50.000 ft

10.000 frt, 5000 frt 20% lev. 4788 pénz-nyeremény

A magyar lovar-egylet

sorsjegy-irodája: Budapest, Váci-utca 6. szám.

Pályázat.

A gyomai izr. hitközség anyakönyvi kerületnél az
**anyakönyvvezető, előimádkozói és
 hitközség jegyzői állás**

folyó évi május hó elsején betöltendő. Pályázóknak a nagyméltóságos
 vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1924/1885. szám alatt kibocsá-
 tott szabályrendelet 2. §. előirt képesítéssel bíró

rabbi helyettesnek és Korehnek
 kell lennie

Mohl és Schochet Ubodek

előnybe részesülnek. Fizetés évenként 600 forint, anyakönyvi díjjal és
 szabad lakás, ha Schochet, Ubodek fél seh chita. Pályázatok kellő ok-
 mányokkal ellátva folyó év ápril hó 20-ig benyújtandók és kimuta-
 tandó az életkor, családi állapot valamint az eddigi működés. Próba előadá-
 sokra csakis a meghívottak bocsátattnak. A megválasztottnak 25 forint uti
 és költözési költség térítettik meg utólagosan. A Próbaelőadásokra
 megjelenők nem számíthatnak uti költség megtérítésére, Ha a választás
 hatóságilag tudomásul vétetik, az állás állandósíttatik.

Gyomán, (Békés megye) 1886. ápril hó elsején.

Hitközségi elnökség.